

Rapport 2022:5 om statsforvalternes geografiske inndeling - Høringssvar fra Asker kommune

1. Embetene må sørge for bedre intern samordning mellom fagområder ut mot kommunene.

Statsforvalternes viktigste funksjon er å ivareta innbyggernes rettssikkerhet. Dette innebærer å sikre størst mulig grad av likebehandling mellom innbyggerne, uavhengig av bosted og bakgrunn. Samordning av praksis mellom de ulike embetene er følgelig en sentral rolle for statsforvalterne. De må etablere gode rutiner for å sikre samhandling slik at innbyggerne har nødvendig trygghet for at en sak blir behandlet i samsvar med gjeldende regelverk, og at vedtaket ikke innebærer usaklig forskjellsbehandling.

DFØ-rapporten har konkludert med at rettssikkerheten vil bli styrket ved å opprettholde dagens 10 statsforvalterembeter. En oppdeling av embetene vil ifølge rapporten medføre dårligere samordning, og vil kunne svekke fagmiljøene i hvert enkelt embete. Jo flere statsforvaltere, desto vanskeligere vil det bli å sikre god samordning. Dette vil medføre fare for at de ulike embetene etablerer ulik forvaltningspraksis og en slik utvikling kan gå på bekostning av rettssikkerheten for innbyggerne.

Statsforvalterne har med enkelte unntak også ansvaret for å samordne innsatsen ved kriser og katastrofer. På beredskapsområdet er samordning på tvers av kommuner, fylkeskommuner og sentrale myndigheter av avgjørende betydning for å forebygge og håndtere fremtidige kriser eller katastrofer. Planlegging og forebygging av kriser må koordineres slik at planverket blir entydig på tvers av ulike forvaltningsgrenser. En krisesituasjon må kunne håndteres uavhengig av grenser, og oppdeling av statsforvalterembetene kan virke negativt inn på arbeidet med forebygging og håndtering av ulike former for krise- og katastrofescenarioer.

2. Departementene må legge til rette for at ulempene som følger av funksjonsorganisering av statlige etater for statsforvalterens samordningsrolle blir kompensert. Tilleggskommentar: Kompensasjonen innebærer tiltak for å bedre statsforvalternes mulighet til å ivareta sin samordningsrolle, ikke økonomisk kompensasjon.

Asker kommune anser det nødvendig med kompenserende tiltak for å ivareta samordningsrollen dersom dagens struktur skal reverseres. Slike tiltak er ikke nødvendig dersom gjeldende struktur opprettholdes. Tiltak for å ivareta samordning mellom statsforvalterne, vil nødvendigvis innebære behov for nye økonomiske bevilgninger. Sett hen til at mange kommuner har en vanskelig økonomisk situasjon, oppfatter vi det som feil ressursbruk å benytte store statlige midler på å dele opp dagens statsforvalterembeter.

3. Der lik rettsanvendelse er viktig, må embetene i samarbeid med styringsetatene jobbe videre med harmonisering av praksis mellom embeter.

Lik rettsanvendelse er viktig alle i saker som er sammenlignbare. Harmonisering på regionalt forvalternivå må ivaretas gjennom et nært samarbeid mellom de ulike statsforvalterembetene, fylkeskommunene og kommunene. Styringsetatene sin rolle i harmoniseringen av praksis blir viktigere desto flere statsforvalterembeter som etableres, men slik harmonisering vil ikke være tilstrekkelig for å sikre lik praksis dersom det er dårlig samordning mellom embetene.

4. Embetene må sørge for god og tilpasset dialog med kommunene.

Asker kommune opplever å ha god dialog med Statsforvalteren i Oslo og Viken, og vi anbefaler å opprettholde dagens organisering. Beredskapssamarbeidet som ble etablert mellom statsforvalteren og kommunene våren 2020 spilte en avgjørende rolle for håndteringen av koronapandemien. Statsforvalteren bidro i stor grad til å etablere et godt samarbeid mellom kommunene i vår region.

5. Embetene og styringsetatene må jobbe mer målrettet for å få ned saksbehandlingstiden ved å iverksette varige tiltak.

Lange saksbehandlingstider kan virke negativt inn på innbyggernes rettssikkerhet og den generelle tilliten til forvaltningen. Asker kommune slutter seg følgelig til konklusjonen om at embetene og styringsetatene må jobbe målrettet for å få ned saksbehandlingstiden. Det er behov for varige tiltak, blant annet tiltak for å rekruttere og beholde ansatte i embetene. Nødvendig samordning med andre embeter og gode saksbehandlingsrutiner, vil likeledes bidra til kortere saksbehandlingstid. Omstrukturering av statsforvalterne vil trolig medføre stor grad av turnover blant de ansatte slik situasjonen var ved sammenslåing av embeter i 2019. En ny omstrukturering vil trolig medføre lang saksbehandlingstid hos de berørte embetene.

6. Fylkeskommunenes grenser bør ikke definere statsforvalterembetets grenser, men fylkenes yttergrenser bør følges slik at hvert fylke kan forholde seg til ett embete.

Hjelpespørsmål: Hva er fordeler eller ulemper med at ett embete dekker flere fylker?

Asker kommune slutter seg til DFØ-rapporten sin anbefaling om at fylkeskommunenes grenser ikke skal definere statsforvalterembetene sine grenser. Ett embete kan likevel dekke flere fylkeskommuner. Det er uansett viktig at fylkeskommunenes yttergrenser følges slik at en fylkeskommune ikke må forholde seg til flere ulike statsforvaltere. Sammenfallende yttergrenser for fylkene og statsforvalterne er også viktig for andre enheter som bistår i beredskapssituasjoner som politi, helse osv.

Dagens organisering av statsforvalterne er gunstig både for å sikre samordning og for å ivareta innbyggernes rettssikkerhet, jf. pkt. 1 overfor. Statsforvalterne har et viktig koordineringsansvar mellom sentrale myndigheter og kommunene, samt mellom ulike kommuner i sin embetskrets. Statsforvalterne er statens regionale representant, ikke bare fylkeskommunens representant, og organiseringen bør følgelig ikke følge strukturen for fylkeskommunene.

Store statsforvalterembeter med ansvaret for flere fylker og mange kommuner vil tiltrekke seg kompetente medarbeidere som ivaretar kravet til gode fagmiljøer. Oppdeling av

embetene vil svekke de etablerte fagmiljøene både på kort og lang sikt. En slik utvikling kan svekke innbyggernes rettssikkerhet og få negativ innvirkning på beredskapsfunksjonen som statsforvalterne skal ivareta. Dersom hver enkelt fylkeskommune skal ha sitt eget statsforvalterembete, vil det også påløpe store kostnader til å dele opp dagens embeter og langsiktige utgifter til drift av hvert embete.

7. Statsforvalterstrukturen bør ikke endres tilbake til slik den var.

Hjelpespørsmål: Hvilke hensyn bør tillegges størst vekt når man skal vurdere strukturen for statsforvalterembetene?

Når statlige myndigheter skal ta stilling til saker som gjelder struktur for kommuner, fylker, statsforvalterembeter, politidistrikt og domstolene, må det sikres helhetlige løsninger som ivaretar innbyggernes rettssikkerhet og som fungerer i beredskapssituasjoner. Strukturen for statsforvalterembetene bør ikke vurderes isolert fra strukturen for andre offentlige instanser.

Ivaretagelse av rettssikkerhets- og beredskapshensyn bør etter Asker kommune sin oppfatning ha forrang sett opp mot andre hensyn, som for eksempel kostnadmessige og distriktpolitiske hensyn.

8. Dersom det skulle bli aktuelt å vurdere strukturen, må kostnader og nytte av ny inndeling vurderes grundig. Hvert embete bør vurderes for seg, der hensynet til rettssikkerhet og kvalitet på tjenestene må veie tungt.

Hjelpespørsmål: Hvordan bør inndelingen være for de tre statsforvalterembetene som er berørt av fylkesdeling?

Det bør søkes å oppnå embetskretser som er av noenlunde lik størrelse målt i antall innbyggere, forutsatt at en slik inndeling ikke innebærer for lange reiseavstander for ansatte i embetene. Lik oppdeling av embetene målt i innbyggerantall, bør også innebære lik fordeling av statlige overføringer. Hvert embete må i utgangspunktet vurderes separat når fremtidig struktur skal etableres, men det er også viktig å se sammenhengen mellom de ulike embetene og hvordan de kan fungere sammen med fylkeskommuner og kommuner.

På hjelpespørsmålet svarer Asker kommune utelukkende på inndelingen av statsforvalterembetet i vårt distrikt. Vi tar heller ikke stilling til hvordan statsforvalterembeter for andre tidligere fylker som i dag omfattes av Viken (Buskerud, Østfold og deler av Oppland), bør organiseres dersom dette blir aktuelt. Prinsippet om et noenlunde likt befolkningsgrunnlag i hvert statsforvalterembete, bør imidlertid gjelde for alle landets embeter med sikte på å oppnå nødvendig samordning, rettssikkerhet og beredskap.

Asker kommune anbefaler å beholde et statsforvalterembete som omfatter det samme geografiske område som Oslo og Viken har i dag. Forutsatt at någjeldende organisering endres, bør det nye embetet som et minimum omfatte Oslo og Akershus. Denne strukturen vil kunne ivareta krav til rettssikkerhet og sterke fagmiljøer, men oppdelingen fra øvrige områder som i dag utgjør en del av Viken, vil etter vår oppfatning medføre en svekkelse i samordningsfunksjonen for regionen. Oppdeling av gjeldende struktur for Oslo og Viken, forutsettes også å gå ut over saksbehandlingstiden og den generelle kvaliteten på de ulike funksjonene som embetet har ansvaret for, spesielt i en overgangsfase.